

Riksstämman 2010 — sid 3

Ledningsträning — sid 12

Nordström ersätter Unger — sid 16

Tankar i huvudet på en ny ordförande...

Jag har haft förmånen att under många år fått verka som instruktör och funktionär. Dessa år har gett mig en personlig utveckling som jag haft nytta av i andra sammanhang, både i mitt arbete och i andra fritidsuppgifter. Funktionärsarbetet ger och tar. Utan funktionärer stannar FRO!

Den centrala ledningen söker dig som har några år bakom dig som funktionär. FRO behöver just dig att leda och utveckla funktionärsutvecklingen. Vill du vara med i detta arbete? Varför tveka? Vi är inte längre bort än avu@fro.se.

Medelåldern på våra funktionärer stiger varje år. Vi måste alla fråga oss vad vi kan göra för att släppa fram nya, hungriga medlemmar till olika funktionärsuppgifter. Är vi tillräckligt förändringsbenägna för att släppa vår egen "stol" för att ge någon annan chansen?

Vår organisation har ett antal uppdragsgivare, "gröna" och "vita". Den centrala ledningen ska hitta nya uppdragsgivare i enlighet med vår fastställda verksamhetsinriktning. Det är viktigt att alla på olika nivåer stöder de uppdrag vi har, oavsett "färg". De kan inte ses som ett smörgåsbord där förbund engagerar sig i det som är mest roligt.

Min förhoppning att alla förbund blir "färgblinda" och tar sig an det som den centrala ledningen jobbar fram.

Under sommaren förväntas alla frivilligorganisationer få spelregler för det ekonomiska stöd som numera kallas bidrag. FM och MSB har under det första halvåret tillsammans med frivilligorganisationerna arbetat fram ett förslag på fördelningsmodell

*Georg Guldstrand,
ordförande, FRO*

för 2011 som inom kort ska fastställas. Mycket pekar på att FRO:s uppdrag ger oss ekonomiskt bidrag i nivå med det vi haft den senaste tiden.

Uppdrag är viktiga för att också få bidrag. Det talas också om en

beräkningsmodell som gör att förutsättningarna inte slår så hårt från ett år till nästa. Tilldelningen ett år är tänkt att baseras på förutsättningar tre år bakåt i tiden. Modellen kändes bra när den presenterades och jag känner att vi kan gå in i det nya decenniet med klara besked. Så klara att vi nu ska kunna starta en rekryteringsprocess av ny generalsekreterare.

Sommaren står för dörren och med den alla våra centrala utbildningar. Våra utbildningar har hög kvalitet och kursutvärderingarna är viktiga instrument för att vi fortlöpande ska göra kurserna ännu bättre. Är du elev under sommaren så ta tillfället i akt att utveckla våra kurser och kursplatser. Lägg tid på att notera dina synpunkter!

Under sommaren kommer centrala funktionärer att finnas ute på våra kursplatser, både som besökare och som instruktörer och elever. Jag ser fram emot att få besöka Fårö och Höllviken och följa några kurser. Ta tillfället i akt och kom fram till oss och tyck till. Dialog är viktigt för att utveckla FRO.

Trevlig sommar!

Georg Guldstrand

**Medlemstidning för
Frivilliga Radioorganisationen**
fronytt@fro.se, fax 08-52807737
Stora Nygatan 26, 111 27 Stockholm

Chefredaktör och ansvarig utgivare
Eva Neveling
eva.neveling@fro.se
08-753 00 21, 070-715 58 56

Stf ansvarig utgivare
Peter Antoni, 08-765 80 39
peter.antoni@fro.se

Lokalredaktörer

Lillemor Bohlin, 044-22 60 79
lillemor.bohlin@fro.se
Pekka Hakkarainen, 070-795 33 21
pekka.hakkarainen@fro.se
Marie Nedinge, 08-10 69 54
marie.nedinge@fro.se
Kjell Nerlich, 0505-120 00
kjell.nerlich@fro.se (teknisk redaktör)

Annonser

Krister Ljungqvist, 070-519 49 39
krister.ljungqvist@fro.se

Tryck

VTT Grafiska, Vimmerby, 2010
ISSN-0345-3758

Ordförande

Georg Guldstrand, georg.guldstrand@fro.se

Generalsekreterare

Jan Johansson, jan.johansson@fro.se
tel 070-561 53 71

Webbplats

www.fro.se

Adressändring

Vid adressändring kontakta eget förbund.

Ekonomi: *Susanne Hänel*

E-post: ekonomi@fro.se, 08-528 077 32

Administration: *Helena Battersby*

E-post: adm@fro.se, 08-528 077 31

Chefredaktören förbehåller sig rätten att redigera i allt inkommet material.

Nästa nummer kommer i v 37, 2010.
Material senast 18 augusti.

Omslagsbild

Marie Nedinge vid bataljonstaben i Stockholm vid Hemvärnets 70-årsfirande.
(Foto Pia-Lena Jansson, Attundalands hemvärnsbataljon)

Här är gänget som fixade stämman och fanns på plats hela helgen. Från vänster Vimol Andersson, Inger Arvidsson, Lena Kuntze, Mikael Larsson, Bengt Nordenstad, Håkan Augustsson, Christopher Andreasson, Johan Gustafsson och Jan Hult. Kommendanten själv, Göran Arvidsson, saknas på bilden.

Händerna i luften vid omröstning. Från vänster Jan-Olov Olsson, Anna-Lena Olsson, Lillemor Bohlin. Koncentrerade delegater läser i papperen. Från vänster Erik Finander, Anna Thilén, Jonas Lundgren, Stefan Augustsson.

Rekordkort stämman utan bataljer

Riksstämman 2010 i Norrköping blev en effektiv och tämligen kort konferens med endast drygt 50-talet delegater. Diskussionerna var livliga men några allvarliga dispyter mellan delegater och centralstyrelse blev det inte. Ulf Johansson, tidigare ordförande i FRO, valdes till stämмоordförande och ledde förhandlingarna på ett rutinerat sätt.

Stockholmsförbundet och Norra Skåne var som vanligt mest i elden och hade synpunkter och åsikter om det mesta. Förvånansvärt många de-

legater förblev tysta under hela stämman. Kanske känner de sig osäkra när "proffsdebattörerna" tar till orda?

Mest diskussion blev det när centralstyrelsens förslag till en höjning av medlemsavgiften togs upp. Då var det många som anträdde talarstolen och framförde sina egna och förbundets invändningar mot en höjning.

– Vi kommer att förlora medlemmar om vi höjer.

– De som har avtal med hemvärnet kommer inte att fortsätta som medlemmar i FRO eftersom rikshemvärnschefen sagt att tillhörighet inte

krävs för en signalistbefattning.

– Våra ungdomar har inte råd att betala en högre avgift, var några av invändningarna.

Liten avgiftshöjning

Efter en av stämmans längsta diskussioner enades man om att endast höja medlemsavgiften med 50 procent av den del som tas ut centralt enligt ett förslag från Värmlandsförbundet, vilket betyder en höjning från 30 kr

(fortsättning sid 4)

Gunnar Unger (till vänster) berättade om de civila uppdragen, Göran Spetz, valberedningens ordförande (mitten) undersöker handapparater, Ulf Johansson, mötesordförande (till höger) med många riksstämmor på meritlistan.

(forts från sid. 3)

Webben moderniseras med gemensam grafisk profil

idag till 45. Ungdomar upp till 18 år får reducerad avgift enligt förslag från Upplandsförbundet.

Att budgeten påverkas av en utebliven höjning av medlemsavgiften verkade stämmodeltagarna ta med jämnmod.

Många propositioner

Hela tio propositioner hade centralstyrelsen lagt fram.

Kent Ahlqvist presenterade de stadgeförändringar han arbetat fram för en modernisering av FRO:s stadgar. Mest diskussion blev det om en passus i skrivningen, där förslaget var att "FRO ska stödja uppdragsgivarens värdegrund i uppdragen". Där var det flera stämmodelagater som hade invändningar.

– Våra värdegrunder måste vara bestående och ska inte kunna ändras i våra olika uppdrag. Det kan man reglera i avtal med varje uppdragsgivare, sa Gunnar Leständer, förbundsordförande i FRO Örebro.

Meningen ströks också i ändringsförslaget.

Förslaget att mandatperioden för

inval i centralstyrelsen skulle ändras till fyra år mot två år idag godtogs inte heller av stämman.

Gemensam utformning av hemsidor

Kent Ahlqvist redogjorde för bakgrunden till propositionen om gemensamma hemsidor inom FRO.

Idag finns en central webbplats, som egentligen är det korrekta namnet. Många förbund har startat egna webbplatser, men någon samordning har inte skett.

För en utomstående kan det lätt bli förvirrande när man hoppar mellan den centrala nätplatsen och förbundens många skiftande sidor.

Norra Skåne yrkade genast avslag och talade om centralstyrning och att kreativiteten minskar vid en gemensam utformning på nätet.

Andra uppskattade förslaget att äntligen skapa en enhetlig utformning av FRO på nätet.

– Idag ser våra hemsidor ut som en bofink, det vill säga nästan hur som helst, sa Pernilla Efsing från Dalarna.

Att de "hemsnickrade" webbplatserna konkurrerar med proffsigt material på nätet verkade nejsägarna inte bry sig om. Speciellt den yngre generationen, som till stor del lever sitt liv på internet, föredrar säkert proffsigt utformade sidor med genomtänkt grafisk utformning framför hemmagjorda och amatörmässiga sidor.

Efter omröstning röstade delegaterna för styrelsens förslag om en gemensam utformning av webbplatserna.

Tummen ner för ersättningar

Proposition nr 6 föreslog att särskilda befattningshavare inom centralstyrelsen ska kunna arvoderas för tjänster som går utöver vad centralstyrelsearbetet kräver.

Georg Guldstrand förklarade bakgrunden till propositionen så här:

– Sedan slutet av 2009 har generalsekreteraren arbetat på endast 50 procent. Det har lett till att en del av hans arbetsuppgifter har delegerats

(fortsättning sid 6)

Utförsäljningen av FRO-prylar var populär och mässdeltagarna försåg både sig själva och sina förbund med varor till starkt rabatterade priser. Mikael Larsson och Lena Kuntze skötte försäljningen.

RS-reportage
Text: Eva Neveling
Foto: Gunnar Lestander,
Eva Neveling

*Kent Ahlqvist, till vänster, hade gjort en omfattande översyn av stad-
garna, vilket ledde till konstruktiv debatt. Alf Leffler, ovan till vänster,
och Karl-Erik Björnfot från Norrbotten södra studerar följer med i
dagordningen på datorskärmen.*

(forts från sid. 4)

Tummen ner för arvodering av specialuppdrag

till andra. Vi vet inte om vi i framtiden kommer att ha en heltidsanställd generalsekreterare.

– För att gardera oss måste vi kunna arvoda centralstyrelseledamöter som åtar sig tidskrävande arbetsutgifter, som går utanför de normala styrelseuppgifterna.

Den osäkra ekonomin fick flera att yrka avslag. Ärendet återremitterades till centralstyrelsen.

Förbunden som delfinansierare?

Inte heller propositionen om att förbunden ska kunna vara med och finansiera vid riksstämmor och liknande arrangemang vann gehör hos delegaterna.

– Det skulle kunna leda till en indelning i A- och B-lag, ansåg Bo Alväng, Norra Skåne. De som har råd skulle kunna bo på ett bättre hotell medan övriga fick nöja sig med att bo på vandrarhem. Det kan vi aldrig acceptera.

Någon större debatt om FROnytt

som nättidning med möjlighet att prenumerera för dem som fortfarande vill ha en papperstidning blev det inte. Georg Guldstrand påpekade att det här var ett sätt att känna stämman på pulsen och inte ett förslag som skulle genomföras omgående.

– Centralstyrelsen måste gardera sig så att vi har möjlighet till förändringar om ekonomin stramas åt mer än vi räknar med. Då kan tidningen bli en av de områden där vi måste dra ner.

Som avslutning under punkten övriga frågor tog Jan Broddesson upp frågan om aktiviteten på FRO:s diskussionsforum på nätet.

– Varför är ni så ointresserade av att ge er in i debatten, frågan Janne de församlade och en förlägen tystnad uppstod.

– Mycket av detaljsnacket under stämman skulle kunna klaras av om vi alla tog oss tid att sätta oss in i frågorna i förväg.

Forumets vara eller inte vara och den klena aktiviteten fick flera talare

att kliva fram.

– Det är bra att vi får svar från centralt håll numera, bravo Georg!

– Kan man verkligen diskutera vad som helst? Jag har nog en känsla av att vissa ämnen bara städas undan.

Ett handfast förslag kom från Bo Alväng: gör en "tråd" för varje proposition/motion inför nästa riksstämma så att en del av diskussionen kan förankras innan stämman.

Stämman avslutades med att Ulf Johansson uppmanade delegaterna att försöka påverka sina politiker.

– I år är det valår och då är det vår uppgift att övertyga politikerna om att frivilliggrörelserna behövs, sa Ulf. För många politiker är det ingen självklarhet att vi ska ha statligt stöd för vår verksamhet. Gör vad ni kan för att påverka!

Därefter överlämnades kommandantstaven till Lars-Olof Olsson som blir ansvarig för 2012 års riksstämma. Den planeras äga rum i Höllviken söder om Malmö. □

Om stämman tyckte vi så här....

Pernilla Efsing,
Falun:

– Det här var min andra stämma. Mötet har varit effektivt hitills, mycket tack vare ordföranden. Bra diskussioner och tack och lov ingen pajkastning. Det var jag litet orolig för innan jag for hit.

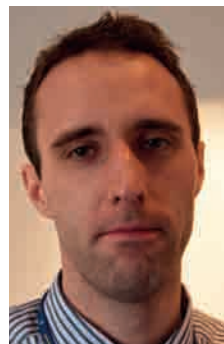
Christer Ekberg,
Karlsborgsverken:

– Det här är min fjärde riksstämma och jag är positiv. Det har varit lugnare än det brukar. Ordföranden är jättebra, allt går snabbt och effektivt. Och det verkar inte jäsa något missnöje bland delegaterna.

Lennart Bruhn,
Malmö.

– Det är nog min tionde stämma. Den här gången går det städat till. Lugnt och utan kontroverser. Verkar heller inte vara så mycket lobby snack som det varit tidigare. Valberedningen har gjort ett bra jobb.

Jonas Lundgren,
Jönköping.

– För mig är det andra stämman. Det har gått väldigt snabbt hittills, inte en massa tjafs. Alla har ju möjlighet att prata, men det är bara några få som gör det. Och det verkar vara samma personer hela tiden.

Jan Landstedt,
Söråker:

– För mig är det här andra stämman. Debatten går för mycket in på detaljer, de borde ha kunnat bearbetas därhemma i förväg. Vissa inlägg tycker jag är helt onödiga.

Förslag på RS

IT-konferens

En sambands- och IT-konferens föreslog Kenneth Wassberg, Göteborg, på Riksstämman.

– FRO är en organisation som ska ligga i framkant när det gäller sambandsteknik, sa Kenneth. Vi riskerar att hamna i bakvatten om vi inte skärper till oss och ger våra medlemmar mer av teknisk utveckling och tekniska nyheter inom sambandsområdet.

En årlig konferens de år som ligger mellan riksstämmorna var Kenneths förslag. Förbunden bör stå för kostnaderna för sina deltagare och konferensen bör ligga så centralt som möjligt för att minimera kostnaderna. Norrlandsförbunden bör få ett visst resebidrag.

– Då skulle vi kunna grotta ner oss i det tekniska och verkligen ägna oss åt väsentligheter, sa Kenneth och sken som en sol vid blotta tanken på en sådan aktivitet.

Riksstämman stödde förslaget med acklamation. ☐

Sätt fart på debatten

FRO:s webbforum fungerar igen efter ett uppehåll i vintras.

Debatten har alltså kommit igång och visst har den blivit livligare, men fortfarande är det några få som skriver och/eller besvarar inläggen. Samma namn verkar återkomma, oavsett vad frågan gäller.

Du som vill in på forumet ska göra så här:

- För att komma in på ett diskussionsforum måste man vara inloggad på webbplatsen www.fro.se.
- I högerspalten hittar du de forum du har tillgång till.
- Klicka på rubriken "diskussionsforum".
- Du får därefter upp en dialogruta med uppmaningen att läsa forumreglerna. Till höger klicka du sedan på det forum du vill gå in på.
- Därefter kan du följa debatten och även skriva egna inlägg. Tänk på att skriva kort och konkret.

Den som ännu inte har någon inloggning går in på webbplatsen www.fro.se.

- klicka därefter på menyn E-postkatalog och undermenyvalet Registrering.
- fyll i SL-nummer, namn adress m.m.

När du skickat formuläret, går ett mejl till postmaster som manuellt verifierar att du är medlem i FRO.

Sedan postmaster gjort kontrollen genereras ett välkomstmejl med lösenord som skickas till din mejladress. Efter det kan du logga in och ta del av diskussionsforum och en del annat, som du bara kommer åt efter inloggning.

Några regler för forumet:

- Personangrepp och inlägg som uttrycker politiska, etniska eller religiösa åsikter eller på annat sätt bryter mot FRO Grundstadgar är inte tillåtna.
- Frågor som rör enskild person tas med fördel upp direkt med berörd person. ☐

– Anpassning och förändringsvilja blir avgörande när vi tillsammans ska ta FRO in i framtiden, säger Georg Guldstrand, nyvald ordförande i FRO.

Ny ordförande i FRO

"Vi måste vänja oss vid förändringar"

Georg Guldstrand valdes till ny ordförande vid Riksstämman i Norrköping, helt enligt förväntningarna och enligt valberedningens förslag.

– Jag är glad över förtroendet och förväntansfull inför uppgiften, men är också medveten om att kraven är höga, säger Georg.

Kort om Georg

Namn: Georg Guldstrand, 47

Familj: Särbo, tre barn

Bor: i lägenhet i Borås

Fritid: uppdraget som fritidspolitiker tar en del tid. Övrig fritid läggs mest i husvagnen på Björkängs camping söder om Varberg

Oväntad talang: kan skapa musik med en bordtennisboll.

– Alla vet att vi står inför förändringar inom frivilligrörelsen, men exakt vad det innebär och vad förändringarna innebär för FRO vet vi inte just nu.

Försvarmakten och MSB (Mynligheten för Samhällsskydd och Beredskap) har ännu inte lämnat några klara besked inför 2011, men så mycket är Georg säker på – anpassning och förändringsbenägenhet kommer att krävas av alla.

– Vi måste inse att allt inte kommer att förbli som det varit. Det kommer att krävas förändringsbenägna FRO:are för att ta oss in i framtiden. Blicka bakåt kan vi göra av nostalgiska skäl, men ska vi klara morgondagen krävs det att vi tänker om på många punkter.

Dessutom betonar Georg vikten av "anpassa kostymen" och "springa smartare."

– Det är alltid ekonomin som avgör vad vi kan satsa på. Mål och medel måste gå hand i hand!

Samarbete är ett nyckelord i sammanhanget.

– Att vi är starkare tillsammans är en gammal sanning som gäller även idag. Vi måste se oss om efter samarbetspartner både inom själva verksamheten, uppdragen och på det administrativa planet.

FRO:s största uppdragsgivare är försvarsmakten och så kommer det att vara även under kommande år.

– Vi får pengar från försvarsmakten för att klara de uppdrag vi har, säger Georg. De handlar framför allt om att bemanna våra befattningar inom hemvärnet, där vår uppfyllnadsgrad idag inte är tillräcklig.

Uppdragen på den civila sidan kommer framför allt från MSB, men redan idag stödjer FRO Svenska Kraftnät och Trafiksäkerhetsverket (tidigare Vägverket) med lednings- och sambandsresurser.

– Utan våra uppdrag skulle vi egentligen vara som vilken radioklubb som

helst. Och det är väl inget som någon önskar för FRO:s framtid.

Att sköta uppdragen med fullgod bemanning, både de militära och de civila, ser Georg alltså som prioriterade uppgifter.

– Detta måste förbunden satsa mer energi på.

Rekrytering måste skötas lokalt

– Förbunden måste bli betydligt mer aktiva när det gäller rekryteringsinsatser och satsa lokalt. Effektiv rekrytering kan aldrig skötas av FRO centralt. Det måste ske där verksamheten bedrivs och där de blivande medlemmarna bor.

Rekryteringsmaterial ska däremot finnas att få eller låna centralt, men insatserna måste skötas ute i landet. Kanske skulle man kunna dra igång en tävling med priser för den som är mest aktiv och lockar flest nya medlemmar.

Georg tror att det kanske skulle kunna vara en morot.

Bra verksamhet lockar

För att lyckas med nyrekrytering krävs också bra verksamhet ute i avdelningar och förbund.

– Har man en bra verksamhet fungerar marknadsföringen på det mest effektiva sättet, det vill säga mun-till-mun-metoden.

Centralstyrelsen har bytts ut till stor del efter Riksstämman. Med så många nya krävs en hel del arbete innan allt fungerar optimalt.

– Det blir min uppgift att satsa på teambuilding för den nya gruppen, säger Georg. Jag vet själv att det tar tid innan man finner sin plats i centralstyrelsen och vet vad som behövs. Under hösten räknar jag med att vi tillsammans ska trimma ihop det nya gänget för ett effektivt arbete.

Ny organisation

Georg tror på en fortsatt omorganisation av FRO.

– Kanske vi borde omformera oss och skapa större och mer effektiva enheter. Idag fungerar till exempel utbildningsregionerna i form av större

områden som jobbar tillsammans. Kanske skulle vi vassa organisationen om vi också samlar förbunden i större regioner.

Här kommer säkert många starka viljor att mötas och slipas mot varandra. Förändringsviljan kommer att sättas på prov – det är Georg övertygad om.

AVU-funktionen inom centralstyrelsen har fungerat väl under det senaste verksamhetsåret. Centralstyrelsen har tack vare AVU blivit delaktig i allt som pågår operativt och i alla detaljer avseende FRO:s ekonomi. Georg räknar med att det arbetssättet med en liten operativ enhet kommer att behållas.

Georg tar sig alltså an sin nya uppgift som ordförande med glädje men med viss återhållsamhet.

– Det finns bekymmer som vi måste ta itu med direkt, säger han fundersamt. Ekonomin, som jag nämnt tidigare, måste bli klar. Först då kan vi till exempel börja fundera på om vi ska rekrytera en ny generalsekreterare.

Får FRO inte tillräckligt med medel från uppdragsgivarna väntar problem.

Då måste centralstyrelsen snabbt finna en lösning på hur den centrala operativa ledningen och administrationen ska hanteras.

– Men låt oss inte ta ut några problem i förväg, säger Georg. Det finns solsken bland de orosmoln vi haft under året, säger Georg efter att ha deltagit i ett möte med FRO:s uppdragsgivare, där delrapport gavs om hur det kan bli inför 2011. Slutligt beslut kommer under sommaren.

– Just nu känns det mest spännande att ha fått förtroendet att vara med och leda FRO in i framtiden.

Vad är det då som driver Georg att åta sig detta omfattande ideella uppdrag vid sidan av sitt arbete som verksamhetsutvecklare på ICA Banken?

– Javisst är det många som blir förvånade när jag berättar hur mycket av min fritid som jag lägger ner på ideellt arbete. För mig är drivkraften att få möta engagerade människor som gör en insats i samhället. Genom FRO har jag mött människor som jag annars antagligen aldrig skulle ha träffat.

Man utvecklas själv i det personliga mötet med andra – det är Georgs övertygelse.

– Dessutom har jag fått erfarenheter som jag kunnat dra nytta av både privat och i jobbet. □

Text och foto:
Eva Neveling

”
Just nu känns det
mest spännande att
ha fått förtroendet
att vara med och
leda FRO in i framtiden.”

– Vi har ett tufft arbete framför oss, men jag känner mig både glad och hedrad att ha fått förtroendet att leda FRO, sa Georg Guldstrand i sitt tacktal vid Riksstämman i Norrköping.

Medaljregnet

1.

2.

3.

4.

5.

6.

1. Lillemor Bohlin
2. Sonny Fröjd
3. Björn Hägglund
4. Inger Arvidsson
5. Gunnar Lestander
6. Gunnar Unger

8.

9.

7.

7. Bertil Olsson
8. Jan-Olof Olsson
9. Tomas Kuntze

Medaljörer 2010

HEDERSMEDLEM I FRO

Riksstämman har beslutat utse Peter Antoni till FRO:s fjärde hedersmedlem. Hedersbetygelsen kommer att överlämnas i samband med "FRO 40 år på FÄRÖ" sommaren 2010.

SÄRSKILD FÖRTJÄNSTMEDALJ I GULD

Börje Norberg, FRO Stockholm
Gunnar Unger, FRO Västmanland
Göran Spetz, FRO Elfsborg

SÄRSKILD FÖRTJÄNSTMEDALJ I SILVER

Thomas Kuntze, FRO Östergötland
Lars-Olof Olsson, FRO Malmöhus
Erik Finander, FRO Kronoberg
Ulf Lindström, FRO Kalmar län
Bertil Olsson, FRO Gotland
Hans Andersson, FRO Nordvästra
Götaland

FÖRTJÄNSTMEDALJ I GULD

Jan Nilsson, FRO Stockholm
Lillemor Bohlin, FRO Norra Skåne
Flemming Busch, FRO Uppland
Sonny Fröjd, FRO Kalmar län
Hans Björklund, FRO Kronoberg
Pekka Hakkarainen, FRO Nord-
Västra Götaland
Ulf Lindgren, FRO Norrbotten
Norra

FÖRTJÄNSTMEDALJ I SILVER

Gabrielle Källefors, Stenkullen
Ami Mosell, FRO Norra Skåne
Heikki Niinisari, FRO Kalmar län
Stanley Karlsson, FRO Halland
Bo Eriksson, FRO Södermanland
Håkan Augustsson, FRO Östergöt-
land
Kjell Björknert, FRO Kronoberg
Bror Gustavsson, FRO Kronoberg
Anna-Lena Olsson, FRO Malmöhus
Sven-Erik Söderin, FRO Väster-
norrland

Gunnar Lestander, FRO Örebro län
Bernt Drugge, FRO Norrbotten
Östra

GUNNAR BORGMANS PRIS

FRO Malmöhus har utsetts till mottagare av Gunnar Borgmans pris 2010 främst för mycket väl genomförd ungdomsverksamhet och för sitt arbete med avtalsverksamheten, både civilt och militärt.

FRO KRISGRUPP

Inger Arvidsson och Paul Budahl

Hemvärnet firade 70 år med fart och fest

Hemvärnet firade sitt 70-årsjubileum sista lördagen i maj. Den 29 maj 1940 var den dag när hemvärnets startade. Mycket snart var det närmare hundratusen män och kvinnor som var beredda att kämpa för Sveriges oberoende.

Nu 70 år senare och ett helt annat hemvärn. Fortfarande berett att skydda och bevaka viktiga skyddsobjekt, men även att hjälpa till varhelst samhället behöver dem. Eftersök, skogsbränder, översvämningar – hemvärnet finns där. Ofta tillsammans med signalister, lottor, sjukvårdare, bilförare och andra ur de frivilliga försvarsorganisationerna. De ”frivilliga” är mycket viktiga för att förbandet hemvärnet ska fungera.

400 övade i Stockholm

På 70-årsdagen visade hemvärnet upp sig med förbandsövningar över hela landet. Musikkårer spelade och hemvärnsförband övade.

Ca 500 hemvärnssoldater intog centrala Stockholm under lördagsförmiddagen och inför förvånade stockholmare och turister ”jagade” de sabotörer, hjälpte till vid fingerade trafikolyckor mm.

Bataljonstaben var upprättad i Kungsträdgården och kompanistaber lite här och var i centrala staden. Nyfikna stockholmare var välkomna in att titta och bli orienterade om vad som hänt.

Marie Nedinge, utsedd till sambandleddare under övningen, lät resa högantenner, svarade i radio (Ra 480 och/eller Rakel) och besvarade nyfikna åskådares frågor. Se även artikel på sidan 12.

Till detta var det konsert av hem-

värnsmusikkårer några meter från bataljonstaben. Fler decibel utifrån än från radiostationerna inne i tältet.

Eftersom FRO:s centrala ledning befann sig på riksstämman i Norrköping fick Sven-Erik Söderin och jag äran att representera FRO vid rikshemvärnschefens mottagningar.

Den stora ceremonin var på Stockholms slott, där hemvärn och musikkår från Skaraborg avlöste hemvärnsförband från Västernorrland. I samband med avlösningen fick 25 olika hemvärnsförband motta fanor av H M Konungen. Därefter blev det konsert av fyra hemvärnsmusikkårer. ”Under Blågul Fana” och ”Hemvärnets Marsch” klingade bra då 120

musiker tillsammans blåste allt vad de kunde.

Efter avlösningen bjöds på mingelparty på Högvaktsterassen och på kvällen stor galabankett i Stadshuset i Konungens närvaro. Vi var drygt 300 som avnjöt kalixlöjrom, lamm och glass med jordgubbar.

Jag uppskattade framför allt att få träffa så många bekanta från mina aktiva år, inte minst elever från olika Fårökurser. Kvällen (och 70-årsfirandet) avslutades med taptot och ”Hemvärnets Marsch” med hemvärnets musikkår Skaraborg på Stadshuskajen. Konungen var med från tidig förmiddag till taptot kl 23. □

Peter Antoni

Gert Hellström, FRO Stockholm, jobbar för fullt med sambandet i bataljonstaben. (Foto Pia-Lena Jansson, Attundalands hemvärnsbataljon)

70-årsfirandet i Stockholm

Grönt ljus för hemvärnet med insatsövning mitt i stan

När hemvärnet firade sjuttioårsjubileum var det Stockholm som gällde för den särskilda insatsövning. Totalt deltog ca 400 personer, allt från hemvärnssoldater och avtalspersonal till figuranter.

Två plutoner från Norge och Danmark deltog också. Efter tre dagars funktionsövningar i stationssystem ute på Livgardets områden i Kungälv var det dags.

Tidigt en lördagsmorgon sista helgen i maj rullade en fullt stridsutrustad hemvärnsbataljon Stockholm med tillförda förband in till de centrala delarna av huvudstaden. Nu skulle vi för en dag bevaka viktiga skyddsobjekt som riksdag och regeringskvarter, genomföra ett antal övningar och givetvis också prata med allmänheten och visa upp oss.

De två insatskompanierna hade tillförts insatsplutoner från nästan hela Sverige – det var många dialekter som hördes över radio under framryckningen. De nordiska gästerna fick dock nöja sig med att vara åskådare denna dag.

Kungligt besök

Så fort bataljonsstabsplatsen mitt i Kungsträdgården var säkrad, fick staben upp sina två stora uppblåsbara tält på mindre 24 minuter – fullt inredda och med radioutrustning och internt datornätverk igång. Det var extra bråttom, eftersom en viktig gäst väntades vid ett bestämt klockslag – nämligen Sveriges kung.

Rockmusik på hög volym

Efter stabsorienteringen för våra VIP-gäster, startade musiken från stora

scenen femtio meter bort. Först med olika hemvärnsmusikkårer, senare med en stor grupp entusiastiska fältartister. Det var då det visade sig att det finns fler problem med hörbarhet i stadsmiljö än frekvensval och radiostationer.

Det spelade ingen roll vilket av våra sambandsmedel vi använde, radio 180 eller Rakel. Att genomföra insatsledning över radio med rockmusik dånande från ett antal högtalare alldeles utanför var en klar utmaning.

Då gick det bättre att skicka Mcordonnans, vilket också besökarna uppskattade. Hemvärnets motorcyklar drog till sig stort intresse från ånörer i alla åldrar.

Öppet tält

Såväl stridsledningstält som sektionernas tält var öppna för besökare under

En insatspluton med hundenheter skyddar bataljonsstabens framryckning mot Kungsträdgården.

Kung Carl Gustaf och rikshemvärnschefen generalmajor Roland Ekenberg samtalar efter stabsorienteringen hos Hvbatt Stockholm. Hemvärnsmusikerna spelar från stora scenen i Kungsträdgården.

hela dagen. Det innebar att ledningsarbetet ofta fick anpassas eller delvis avbrytas för stabsorientering eller guidning av stora och små gäster.

Plötsliga regnskurar några gånger under dagen gjorde också att besöksantalet i tälten ibland mångdubblades.

Trots såväl avspärrningar lyckades dessutom någon att vid ett tillfälle fälla högantennen. Lyckligtvis kom ingen till skada. Det var bara att resa den på nytt...

Ständig fotografering

När hundenheter visade upp sig, hördes det tydligt. Att se vad hundarna kunde prestera när de arbetade och sedan få tillfälle att klappa de lugna, och av allt oväsen helt oberörda hundarna, var mycket uppskattat av besökarna.

Även kungen tittade närmare på hundgruppernas arbete. Kungen gillar hundar – och hundar gillar kungen, enligt chefen för insatskompani Stockholm.

Många turister ville också gärna bli

fotograferade intill en hemvärnssoldat i stridsväst, hjälm och med en (oladdad och fastsatt) AK4 över axeln.

Sent på eftermiddagen var det dags för återtåg. Inom en timme var allt packat i fordonen och Kungsträdgården såg ut som vanligt igen.

Nu återstod bara att ta sig tillbaka till Kungsängen för torkning och vård av all utrustning.

Vid avslutningscermonin ute på Livgardet berömdes alla övningen.

– Antingen var övningen för lätt, eller också var ni djävligt bra. Jag lutar åt det senare, sade rikshemvärnschefen generalmajor Roland Ekenberg bestämt.

*Text och foto:
Marie Nedinge*

Jonas Rönnberg kontrollerar att nätverket fungerar på sambandets sektionsplats, S6. På den här platsen är denna Ra 180 just nu främst till för medhörning av stridsledningen för de övriga sektionerna.

Peter Antoni – FRO:s fjärde hedersmedlem

Fårökurserna Peters hjärtefråga

FRO:s fjärde hedersmedlem blev Peter Antoni, som är både rörd och glad över utmärkelsen.

– Bland alla de tusen FRO:are som finns att välja på så väljer riksstämman mig, säger Peter. Det känns stort!

– Som jag ser det är och förblir försvarsmaktsuppdragen de viktigaste för FRO, säger Peter Antoni.
(Foto Eva Neveling)

Peter är Malmöpojken som efter officersexamen 1961 hamnade som fänrik vid S3 i Boden. Där stannade han i nio år och hann även gifta sig med Olly, som han träffat i Stockholm. 1970 flyttade paret till Gotland. Då hade familjen utökats med sonen Patrik, som idag är 42 och bosatt i Lissabon.

– I Visby fick jag förfrågan från Rune Hogeland, som då var arméchefens representant i centralstyrelsen, om jag kunde tänka mig att dra igång FRO-utbildning på Fårö. Det kändes som en ny och spännande uppgift. I Boden hade jag haft många kontakter med Henry Jansson och FRO-distriktet ÖN och visste vad FRO stod för.

Start för Fårökurserna

Sagt och gjort. Peter tog sig an uppgiften med stort engagemang. Det gällde att arbeta fram utbildningsplaner och rekrytera både instruktörer och elever. Sommarkurserna drog igång 1971

och Peter kom att tillbringa somrarna på Fårö, alltid med familjen på plats.

– Det var många roliga somrar och flera tusen FRO-elever som passerade revy under åren, berättar Peter, som fungerade som kurschef och lärare på Fårö i cirka 15 år.

När han efterträddes som kurschef av andra FRO:are fortsatte han som instruktör i ytterligare 20 år, bland annat många kurser i internationell signalering. De senaste åren har han för övrigt lett brideresor i egen regi – och utan FRO-anknytning – till kursgården.

Peter är så förknippad med kurserna på Fårö att han fått en av kurslokaler uppkallad efter sig. De flesta som varit på sommarkurs där har väl lagt märke till lokalen "Antonium"?

– Kurserna har utvecklats och blivit alltmer målinriktade med åren, anser Peter. Idag ställs högre krav på eleverna än tidigare. Dessutom har uppläggen på kurserna förändrats radikalt. Man samverkar till exempel i allt högre utsträckning numera mellan de olika kurserna som är där samtidigt.

Utbildning i centrum

Utbildning har varit Peters centrala bidrag till FRO. I Ånn har han genomfört ett 15-tal kurser, i Höllviken har han medverkat i informations- och skrivarkurser, bland annat för FROnyttts lokalredaktörer. Även Lottakåren och FBU har haft Peter som instruktör. I Källviken var han en av de första ledarna för FRO-kurserna.

Visby byttes så småningom mot Stockholm och Lidingö, där han fortfarande bor efter ca 35 år. I Stockholm hamnade han på först på arméstaben och sedan på Rikshemvärnsavdelningen och blev kvar där i 18 år.

– Förändringarna inom hemvärdet sedan jag började har varit enormt stora. Då fanns en hemvärnsman i nästan varenda buske, 120 000 som

Peter Antoni i korthet

Namn: Peter Antoni

Ålder: 70

Familj: hustrun Olly, vuxne sonen Patrik

Intressen: klassisk musik, opera, resor, bridge, foto.

Oväntad talang: matlagning, "fromagen" har kommit med åren.

mest. Idag vet vi alla att hemvärdet är något helt annat.

Peter var ledamot av centralstyrelsen i femton år, först som arméchefens representant och senare som rikshemvärnschefens. Senaste uppgiften var som informationsansvarig inom FRO. Idag är Peter ställföreträdande ansvarig utgivare för FROnytt och har fortfarande ett gott öga till tidningen och kontakt med både läsare och lokalredaktörer.

Framtiden oviss

Peter är som många andra något oviss inför framtiden för frivilligorganisationerna.

– FRO:s viktigaste uppdragsgivare är och förblir försvarsmakten enligt mitt sätt att se. Uppfyller vi inte hemvärdets krav kommer vi inte att finnas kvar som frivilligorganisation.

Det handlar om att lösa de uppgifter inom hemvärdet som är öronmärkta för FRO, alltså signalistbefattningarna.

– Vi riskerar att hemvärdet själva tar över signalistbefattningarna om vi inte tillhandahåller tillräckligt många signalister, säger Peter.

– Uppdragen inom den civila sektorn pratas det alltmer om idag, men än så länge har det inte givit så stora resultat. Flera uppdrag som Molos och Vägverksuppdraget är utomordentligt viktiga och visar på FRO:s kompetens, men de är långt ifrån så omfattande som uppdragen för försvarsmakten.

– De förbund som bara satsar på

Fårö under många somrar blev det för Peter Antoni, där han fungerade både som skolchef, kurschef och instruktör. Här några bilder från 1978.

civila uppdrag uppfyller inte FRO:s målsättning.

Att kommuner och länsstyrelser ska anlita FRO och andra frivilligorganisationer om det börjar kosta pengar tvivlar Peter på.

"Gratis är vi populära"

– Så länge vi inte kräver ekonomisk ersättning är vi nog populära, men några egentliga avtal som genererar pengar har vi ännu inte sett.

Att FRO har en uppgift att fylla även i morgondagens samhälle tror och hoppas Peter förstås.

– Det är en krävande uppgift vi har framför oss. Vi måste bli mycket bättre på att rekrytera, både funktionärer och medlemmar. Mycket beror på vilken verksamhet vi bedriver. Med bra verksamhet lockar vi medlemmar, utan blir vi ointressanta.

Dessutom tror Peter att vi måste bli bättre på att samarbeta med andra organisationer.

– Klarar vi dessa uppgifter kommer FRO att finnas kvar även i morgon.

Peter är pensionerad sedan ett tiotal år och numera är det bridge och resor som får ett stort utrymme i hans liv.

– Att kombinera det är givande, säger Peter, som lett åtskilliga bridge-resor kors och tvärs över jorden.

Hedersutmärkelsen kommer Peter att ta emot vid ett speciellt tillfälle – firandet av FRO:s 40 år på Fårö i augusti. □

Eva Neveling

Det har blivit många och långa resor de sista åren. Här ses Olly och Peter i Eldslandets nationalpark, sydligaste Argentina i januari 2010.

Magnus Nilsson pekar ut senaste läget för Bataljonschefen Bo Jönsson och Jim Camen. (Foto Lillemor Bohlin)

LEDNINGSTRÄNING

för att lära ledarna att utbilda

På Ledningsregementet i Enköping träffas nio hemvärnsbataljoner under en helg i februari. Det är bataljonsledningen som ska tränas i sina uppgifter och befattningar. HvSS är huvudman för övningen Baltic Gear som är den största nationella övningen under 2010.

Bataljonerna är från hela Sverige, från Västernorrland till Norra Skåne, från Göteborg till Gotland. Vissa fick åka buss och vi i Skåne fick flyga Hercules upp, roligt tycker jag som inte gjort detta tidigare.

Allt är uppdukat och klart när vi samlas i regementets ledningsträningscenter – det är bara att sätta igång. Alla bataljoner har fått sina uppgifter

tilldelade i spelet som rör alla. Min bataljon har i uppgift att skydda och bevaka Skavsta flygplats, där de nationella styrkorna ska landa för att utföra sin uppgift.

Alla bataljonsledningens över- och underställda spelas av en grupp som i förväg har lagt in hela spelet i datorerna. När vi kommer dit är spelet inne på dag 14 så det är bara att kavla upp ärmarna och sätta igång.

Alla tränar sin befattning och lär sig mer om vad som ska göras: när och i vilken ordning? Hur skrivs min orderpunkt och vad skrivs i rapporterna som ska in varje dag?

Som sambandschef hade jag att göra hela tiden. Kompanier på marsch, hur funkar sambandet under tiden? Jag

skriver en del av ordern och sammanfogar till hela marschordern.

Allt sköts över ett datanätverk som alla har åtkomst till från de olika rummen. Jag skriver min del och lägger i en speciell mapp som orderförfattaren plockar upp och sammanställer.

Det viktigaste denna helg är att vi får lära oss att utbilda. Det ska vi vara bättre på till nästa gång vi övar på hemmaplan.

Krävs uthållighet

I en bataljon behövs många personer för att kunna köra dygnet runt och vi behöver öva uthållighet.

Man behöver ett stridslag som styr vid fronten och ett funktionslag som servar stridslaget. Funktionslaget ska

ligga steget före och se vad som kan hända, fixa transporter, matleveranser och sjukvård.

Själv ingick jag i ett funktionslag som sambandschef. Under mitt pass var det mitt jobb att se till att cheferna och stridslaget hade samband där de behövde det och där de ville ha det.

En stab med signalister och stabsassistenter fanns med för att meddelanden skulle kunna gå från bataljonstabben till kompanierna och de i spelgruppen som spelade övriga befattningar.

Nattjobb

Det vill till att kunna sova från 17.00-21.30 vare sig man vill eller inte. Hela natten ska man vara pigg och göra sitt jobb. Vi körde i 12-timmarspass så det var inga svårigheter att luta huvudet på kudden när den tiden kom.

Det är dock viktigt med överläm-

ning vid skiftbyte, både i stor grupp och mellan funktionerna. För att jag ska kunna leda sambandet under natten måste jag veta vad som hänt under dagen.

Arbetsro viktigt

När vi arbetade behövde vi arbetsro och alla andra fick uppehålla sig på annan plats. Ville man umgås och inte sova hela tiden kunde man sitta i en stor samlingssal med mat, fika, TV.

Granne med oss fanns Norra Sörmland där jag träffade FRO-kollegan Håkan Linnskog som var sambandsbefäl i sin bataljon. Det är roligt att träffas i befattning och inte bara på kurser.

Det var kallt och snö när vi lämnade Skåne men det var ingenting mot vad som väntade oss i Enköping. Vi skåningar – och jag i synnerhet – är väldigt frusna.

Det var en bit att gå från logementet till övningshallen och klockan 23.00 när man just gått ur en varm skön säng var det inte skönt att ha istappar i håret. Jag har tyckt att det var lite fånigt när vi fick ut våra ansiktsskydd, men nu har jag lärt mig att älska det.

Det kalla vädret bidrog till flygförsening när vi skulle åka upp. Vi hade några timmar på Kristianstads flygplats att fördriva.

Jag och några till hittade en karta där vi placerade in sambandsplatser, stabsplatser, ordonansturer och la upp hela stridsplanen. Detta tog oss lite mer än en timme och vi hade väldigt roligt.

Alla andra som inte fick vara med kallade det att vi lekte med tågbanan som egentligen var till för barnen.

Tänk vad man kan se olika på saker. □

Lillemor Bohlin

Lillemor Bohlin, till vänster, och Gunilla Åkesson lägger upp hela sambandet innan start från Kristianstad. Eller är det en lek för att fördriva tiden? (Foto Susanne Månsson)

Signalering i historisk tid

Gårdagens system mer effektivt än vi kanske tror

När vi idag talar om samband och signalering tänker man omedelbart på radio och telefoni. Eller så tänker man inte alls; man ringer från sin mobiltelefon. Ibland kan det vara av värde att tänka lite tillbaka. Inte minst för att få perspektiv på dagens ständiga krav på snabbhet och ständig kontakt.

Forntidens varningssignaler

Det snabbaste sambandsmedlet över längre distanser var förr oftast vårdkasar, flammande eldar på kullar och höjder som skulle varna bygdens invånare om att en angripare var på väg. För att kunna få en så lång förvarning som möjligt brukade man signalera via en sammanhängande kedja av vårdkasar.

Bevakningssystemet finns beskrivet i våra medeltida lagar och det var förenat med höga böter att försumma vakttjänsten. Funktionen med vårdkasar användes i Sverige ända fram till första världskriget. I början på 1900-talet förbereddes stora bål bland annat vid inloppet till Södertälje. Det är mycket möjligt att våra förfäder reste sina varningseldar på exakt samma platser.

Redan i antikens Grekland hade en sofistikerad form av optisk signalering utvecklats. Optiska hjälpmedel i form av kikare skulle dröja, men när de utvecklades från 1600-talet och framåt blev det möjligt att överbrygga längre avstånd.

Under 1700-talets sista decennium utvecklades ett standardiserat optiskt signaleringssystem av fransmannen Claude Chappe, vilket förutsatte torn med semaforliknande vingar. Signalerna ställdes in med hjälp av trissor och rep och vingarna vinklades för att få rätt innebörd. Genom reläsändning var det bara fråga om minuter

innan mottagaren hade fått meddelandet, vilket skall jämföras med rytare eller postjakter, som tidigare hade varit det snabbaste kommunikationsmedlet. Napoleons segerrika styrkor kom att dra stor fördel av den nya uppfinningen.

Edelcrantz förbindelse

Sverige blev det andra landet i världen som började använda optiska telegraflinjer, där det var militärens behov som drev på. Finlandssvensken Abraham Niclas Edelcrantz skapade ett rent digitalt system, en upprest ställning med tre horisontella armar, var och en försedd med lika många fällbara, svarta signalplattor. På toppen av ställningen fanns ytterligare en platta. Signalerna ställdes in så att de antingen var uppfällda – och därmed synliga – eller nedfällda. Med hjälp av de tio indikatorerna kunde man skapa mängder med olika signalkombinationer, vilka hade olika innebörd. Den första officiella signalen förmedlades 1794 till Drottningholms slott för att gratulera kungen på födelsedagen.

I samband med det katastrofala kriget mot Ryssland 1808 – 1809 användes den optiska telegrafan flitigt i Sverige, men eftersom den var dyr att underhålla förföll det långsamt.

Kring Göteborg upprätthölls emellertid telegraflinjerna, inte minst eftersom sjöfartsnäringen genom signalsystemet kunde få besked om fartygsrörelser. På så sätt kunde man i förväg påbörja förberedelserna för anlop.

Väderberoende

Detta telegrafsystem krävde förståsdagsljus och god sikt. Vid dimma fick

Den här optiska telegrafan vid Dalarö skans i Stockholms södra skärgård var mer effektiv än vi kanske tror idag.

man helt enkelt finna sig i att vänta. Även blåst kunde sätta käppar i hjulet då ställningarna var placerade på särskilt utsatta platser.

Från mitten av 1800-talet började de optiska stationerna ersättas av elektrisk signalering, som löpte i mer vädersäkra kablar och som dessutom medgav kommunikation utom synhåll. 1881 lades den sista optiska linjen ner. Den hade förbundit Nya Varvets flottbas i Göteborg med utposten Vinga i yttersta skärgården. Man hade också haft förbindelse med Marstrand, där en optisk telegraf sattes upp på Carlstens fästning vid sekelskiftet 1800.

Precis som minnet av forntidens vårdkasar lever kvar i lokala ortsnamn, så finns det flera höjder i Sverige som går under namnet Telegrafberget, gamla stödjepunkter för optisk signalering.

Idag är det i allmänhet master för mobiltelefoni som reser sig på strategiska platser, men "mobilberget" betecknar snarast de växande högarna av gamla utrangerade telefoner som hopar sig i svenska förråd och gärdar.

Den optiska telegrafan må ha blivit omodern för länge sedan, men den var i alla fall miljövänlig. □

Text och foto: Pether Bäversjö

Modern HF för moderna användare

Codan Limited är bland de främsta i världen vad gäller utveckling och design av kortvågsradio. Codan är ett australiskt företag som i nästan 50 år utvecklat HF-produkter, som karaktäriseras av att vara pålitliga, robusta, kompatibla och kostnadseffektiva. Codan har tre års garanti på alla sina produkter och världsomspännande dygnet runt support.

Codan 2110M Manpack HF Transceiver

HF utrustningen är utformad för att möta de hårdaste kraven och klara de mest krävande situationerna.

Radion har frekvenshopp som standard och röstkryptering som tillval. 2110M Manpack är kompatibel med andra militära HF transceivrar på marknaden och har ett avancerat ALE system. 2110M Manpack har en mycket låg strömförbrukningen. På en laddning beräknas batteriets hållbarhetstid upp till 65 timmar. 20110M Manpack väger endast 2.6 kg (5.3 kg med 13 Ah batteri).

Ett användarvänligt gränssnitt, integrerad automatisk antennavstämning och inbyggd funktionstest gör att 2110M Manpack är lätt att använda och underhålla. 2110M Manpack är fullt kompatibel med Codan's NGT serie och andra kommersiella sändtagare. Den erbjuder också till integrerad GPS-mottagare och störningsfri kommunikation med *Easitalk*, en avancerad störbegränsare.

Codan NGT serie HF Transceiver

Codan NGT är konstruerad för att vara robust och lättanvänd. Den är liten och har ett användarvänligt gränssnitt med adressbok och programmerbara "Hot Keys". Den har ett smart DSP System med *Easitalk*, och är enkel att använda med Codan Automatic Link Management – CALM.

Codan marknadsförs i Sverige av:

IDG Europe AB

www.idgeurope.com

Dalénum 4, SE-181 70 Lidingö

Tel. 08-765 26 70

"I framtiden kan de civila uppdragen bli större än de militära"

FRO har fått en ny samordnare av civila uppdrag. Mats Nordström i Malmö tar över efter Gunnar Unger, som endast behåller en del av sina tidigare uppdrag.

Kontakterna med MSB, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, är hans viktigaste uppdrag.

– Just nu arbetar vi med det avtal som ska ligga som grund för vårt samarbete, säger Mats. Vi bollar utkast mellan oss och hade nyligen ett givande möte i Karlstad, där Tomas Degeryd är min kontaktperson.

Just nu är det aktuellt att utbilda de reservsambandsgrupper som bildas på olika håll i landet (RSG). MSB är huvudman för verksamheten och utbildningen omfattar signaltjänst men också samhällskunskap.

– Att vara insatt i hur samhället fungerar och hur arbetsgången är i kommuner, landsting och länsstyrelser är viktigt för de sambandsledare som ska ansvara för grupperna.

Ett 30-tal med avtal

FRO har värvat och skrivit avtal med ett 30-tal personer som ska ingå i olika RSG. I sommar hålls kurser i Höllviken: dels grundutbildning för nybörjare och dels en fortsättningskurs för blivande sambandsledare.

Under 2010 räknar Mats med att tre nya RSG bildas. En kommer att finnas i regionen söder om Mälaren, en i Gävle-Uppsala-Stockholmsområdet och i området norr om Göteborg med Bohuslän och delar av Västra Götaland. Under 2011 planeras för ytterligare tre RSG.

Vid sidan av MSB-avtalen har även enskilda förbund tecknat avtal med sina egna kommuner. I Skåne län har avtal tecknats med fyra kommuner, där FRO har förbundit sig att ställa

– De civila uppdragen är inte något nytt för FRO, säger Mats Nordström, ny handläggare. Redan före hemvärnsuppdraget hade vi civila uppdrag för samhället. Kan vi visa vad vi duger till kommer vi säkert att få fler.

upp med personal och utrustning.

– Här handlar det om att kunna ställa upp vid extraordinära händelser som snöoväder, storm, skogsbränder och liknande. Sammanbrott på mobilnäten är ett scenario, längre strömvabrott ett annat, samt att få liv i kommunens eget kommunikationsnät. FRO:are förbundit sig att ställa upp och även avtalat med sina arbetsgivare att med kort varsel lämna jobbet för att träda i samhällstjänst.

Idag finns ett 30-tal personer i en personalpool som kan kallas in vid behov i fyra skånska kommuner.

FRO Stockholm arbetar på liknande sätt och Mats tror även att så sker i andra förbund i landet, även om han ännu inte hunnit få en heltäckande överblick.

– Tanken är att resurssambandsgrupperna ska täcka olika delar av lan-

det, men det tar naturligtvis tid innan vi får till grupper över hela landet.

Civila uppdragen ökar

Kommer de civila uppdragen att öka? Ja, det är Mats övertygad om.

– Hittills har försvarsmakten stått för de flesta av våra uppdrag, men där tror jag på en förändring. Dels krymper resurserna inom försvarsmakten i takt med våra politiska budgetbeslut, dels är det många FRO:are som lämnar hemvärdet. De känner inte längre igen sig i det förändrade hemvärdet. De som ändå vill göra en insats för samhället söker sig då till våra civila uppdrag.

På sikt tror Mats att de civila uppdragen kan bli viktigare än de militära, även om han inte gärna vill sja om framtiden.

– Genom att sluta avtal med MSB

och visa vad vi kan bidra med så kommer våra uppdrag att öka. De uppdragen finansieras också genom stöd från MSB, vilket är en förutsättning för att FRO ska kunna fortleva som organisation.

Att ansvara för civila uppdrag ser Mats som något av "back to basic".

– Långt innan vi fick vårt hemvärnsuppdrag i mitten på 70-talet hade vi civila uppdrag för samhället.

Att ta över ansvaret för de civila uppdragen ser Mats som en process.

Avtal med MSB kommer

– Just nu är min viktigaste uppgift att föra dialogen med MSB i hamn eftersom de ger den ekonomiska plattformen för våra utbildningar och

civila uppdrag. Sen gäller det att skapa struktur i samarbetet. En viktig uppgift är också att genomföra de civila kurserna på ett bra sätt med högsta möjliga antal deltagare.

Övriga civila uppdrag som Molos för Svenska Kraftnät och Trafiksäkerhetsverksuppdraget (tidigare Vägverket) ligger också inom Mats ansvarsområde.

– De uppdragen fungerar bra och dem ska vi givetvis sköta på bästa sätt även i framtiden.

– Att samordna FRO resurser och ekonomi mellan de olika civila uppdragen, befintliga och eventuellt nyttillkommande, blir förmodligen min löpande uppgift härnäst, säger Mats. □

*Text och foto:
Eva Neveling*

Fakta om Mats Nordström

Mats Nordström, 60 år, är FRO:are sedan början av 70-talet och han har haft en rad olika uppdrag inom organisationen. Ungdomsledare, materielförvaltare, förbundsordförande i 15 år, sekreterare och hemvärnsinstruktör, samtliga uppdrag i Malmöhus. Han har även varit kurschef, instruktör och kommandant i Höllviken under många år, med tyngdpunkt på civila kurser.

Till vardags arbetar han som teleingenjör, arbetar med transmissionsfrågor inom totalförsvaret med tyngdpunkten på järnvägens behov.

Gift med Lena, två barn, Thomas och Annica, samtliga FRO:are. Bor i Malmö.

Brister i IT-säkerheten drabbar oss alla

Vad är egentligen informations-säkerhet? Är det att skydda allt?

Eller att viktig information ska vara skyddad? Eller att informationen är lagrad så att man kan hitta vem som gör intrång eller ändrar?

Definitionerna är många, men här finns en internationell standard som kan ge lite vägledning så att man hittar en rimlig nivå.

Det finns en standard för informationssäkerhet, ISO 27002, precis som det finns för till exempel miljöarbetet.

Tittar man i standarden så står det; "bevarande av konfidentialitet (sekretess), riktighet och tillgänglighet hos informationen". Även spårbarhet brukar läggas till.

Det är dessa fyra parametrar man utgår ifrån när man ska ta fram en skyddsnivå. Primärt är det oftast informationen man vill skydda och inte själva hårdvaran, där informationen oftast finns lagrad.

Att värdera och gå igenom dessa fyra "byggstenar" för ökad informationssäkerhet gör man för att inte "överskydda" informationen, då akti-

viteterna kräver både tid och pengar.

De fyra "byggstenarna" innebär:

1. **Konfidentialitet (sekretess):** att informationen inte får göras tillgänglig eller avslöjas för obehörig.

2. **Riktighet:** att informationen inte förändras, vare sig obehörigen, av misstag eller på grund av funktionsstörning.

3. **Tillgänglighet:** att informationen ska kunna utnyttjas i förväntad utsträckning och inom önskad tid.

4. **Spårbarhet:** att entydigt kunna härleda utförda förändringar i informationen till en identifierad användare.

Det finns många exempel, nästan varje dag i media, på vad som kan inträffa när någon eller flera av ovanstående saker brister.

Ett exempel på vad som drabbade väldigt många användare världen runt var "McAfee problemet" som inträffade under slutet av april. Problemet innebar att punkten 3, tillgängligheten, sattes "ur spel" på många datorer som använde McAfee som skydd mot skadlig kod.

Det som var extra intressant här var att det inte handlade om någon

som ville skada med flit via en illvillig attack eller hacker, utan det var ett misstag från leverantören, som hade installerat ett antivirusprogram som bland annat skulle söka efter skadlig kod.

Vid den rutinmässiga uppdateringen, som normalt kommer en gång per dygn, visade sig att antivirusprogrammet innehöll ett fel när den släpptes ut till kunderna från leverantören.

Det "lilla" fel bestod i att antivirusprogrammet tyckte att en viktig systemfil i Windows var skadlig och flyttade den till karantän eller raderade den.

Det innebar att Windows fick stora problem att fungera. I många fall tappade man även nätkontakten med omvärlden, vilket gjorde det extra jobbigt att åtgärda problemet. Då kunde man ju inte hämta den fil som åtgärdade problemet via internet.

När man väl fått tag i filen så tog det dock inte många minuter att fixa problemet.

Det var ett exempel på att en liten felaktighet i en fil kan ställa till väldigt problem för oss användare. □

Fredrik Andersson

Ett annorlunda sätt att lära sig det nya sambandsreglementet

I mitten av 2006 slutförde Försvarsmakten en omarbetning av Sambandsreglementet för Försvarsmakten från 1986. En anledning till detta är att försvarsmakten och hemvärnet i framtiden måste vara beredda att samverka med andra nationer i olika uppdrag.

I beslutet sägs att "FM ska övergå till signaleringsrutiner på engelska enligt NATO-standard..." Undantag är till exempel om inbyggda applikationer i ledningssystem hindrar detta eller vid samverkan med civila myndigheter som inte kan antas behärska det nya reglementet.

Det nya reglementet, SBR FM Tfn, fastställdes 2006 för försöksvis tillämpning samtidigt som det tidigare reglementet från 1986 upphävdes.

Det har gjorts flera försök att skapa ett bra utbildningsmaterial baserat på SBR FM Tfn, men det är först i slutet av 2009 som något riktigt användbart kommit fram. Det är det så kallade Norrlandsdokumentet, en exempel-samling sammanställd av vår välkände instruktör m.m. Lennart Jansson, I19, Boden.

Flera från FM har bidragit och från FRO har en arbetsgrupp bestående av Titti Karlström, Marie Nedinge, Lars Söderkvist och Lennart Back deltagit.

I exempelsamlingen ingår exempel på "skrivmeddelanden" (både krypto och klartext) som ska skrivas på M-blankett. Det finns exempel på dubbelriktad och enkelriktad signalering med resp. utan lösen-signaler. Det finns också exempel på något vi efterlyst många gånger – stridssignalering. Som ett tillägg finns också exempel på förenklad signalering på svenska användbart vid samverkan med räddningstjänst, polis och servicetrafik av olika slag.

För FRO:s utbildningsregion S.Mälaren, som planerat och fått medel för två utbildningar på det nya sambandsreglementet vid årsskiftet

2009/2010, uppkom möjligheten att för dessa utbildningar prova ett nytt tillvägagångssätt. Det skulle kunna göra det möjligt för utvalda elever att genomföra en liknande utbildning på hemorten så att det nya reglementet kunde börja användas så snabbt som möjligt.

För att detta skulle gå att genomföra krävdes några åtgärder:

- Tilltänkta elever måste behärska bokstavering m.m. innan kursstart.
- Utbildningen skulle genomföras vid två tillfällen med en mellanliggande period, då eleven genomför uppgifter hemma.

- Eleven skulle få tillgång till ett omfattande extramaterial i form av exempel, reglementen och hänvisningar

Kursledningen, och särskilt då huvudinstruktören Titti Karlström, la ner ett omfattande arbete på detta, vilket resulterade i att eleverna fick ett material som efter eget val las på USB-sticka eller kunde laddas ner via FTP från en server.

Den första kursdagen i Flen i december 2009 var spänningen stor. Tretton elever från Södermanland och Östergötland hade kvalificerat sig genom att läsa in bokstavering och Titti, med litet stöd av Bo, förde dem varsamt in i Natovärlden.

Dagen avrundades med ett antal hemuppgifter och möjlighet att via

mejl och telefon hålla kontakt med kursledningen.

Den andra kursdagen i januari 2010 fortsatte med mer material och en tillämpningsövning, där signaleringen gjordes i ett lokaltelefonnät där även brusstörningar adderades. Sex elever blev godkända.

De som inte blev godkända erbjöds möjlighet att delta i nästa utbildningstillfälle i Flen som skulle gå ett par månader senare.

Utbildningstillfälle nr två hölls i Flen två söndagar i april 2010. Till dem kom både nya elever, bland annat från FRO Stockholm, och flera av dem som vid förra utbildningen inte blev godkända, sammanlagt sju elever.

Tilläggas kan att fyra av de icke godkända eleverna valde att inte slutföra utbildningen och får därmed inte någon registrering i PLIS.

Om utbildningen hålls på detta sätt får eleverna möjlighet att tränga djupt in i frågeställningarna tack vare möjligheten till hemstudier och tillgången på extramaterial.

Ekonomiskt byter man övernattningskostnader mot ökade reskostnader. Dokumentationen blev också mer kostsam än vanligt men det kanske kompenseras av att mer hemortsutbildning kan genomföras. □

Bo Eriksson

Dags för lektion. Främre raden: Tibor Szente, Paul Budahl, Per Lundquist och Martti Helenius. Mellanraden, fr v: Håkan Linnskog, Tomas Malmqvist och längst bak Inga-Lill Hedin. (Foto Judith Lambert)

Enkel väskrepeater *Teknik* i Ängelholm

Vi har ju nu i FRO fått tilldelning av ett utmärkt kanalpaket civila frekvenser innehållande tre 70 MHz-kanaler, två repeaterpar på VHF, två repeaterpar på UHF samt en simplexkanal på VHF och en på UHF.

Förbund och avdelningar kan ansöka om detta kanalpaket hos PTS och licenskostnaden betalas per radiostation. Priset är 400 kr för en bas eller repeater och 105 kr per mobil- eller handstation.

För att fullt kunna utnyttja frekvenserna på VHF och UHF behöver vi repeaterar. En repeater består i princip av två radiostationer (en som sändare och en som mottagare). Därtill behövs en logikenhet och ett duplexfilter om man vill använda samma antenn.

Detta kan verka komplicerat, men det går att lösa enkelt. För en enkel väskrepeater kan man använda två handapparater. Logikfunktionen kan vara VOX-funktionen i radion (röststyrd sändning).

Jag har satt ihop en enkel repeater med två handapparater Puxing PX-333. PX-333 har en bra VOX-funktion som har inställbar känslighet och hängtid. Man kopplar ihop högtalarutgången på mottagaren med mikrofoningången på sändaren via en kondensator och ett par motstånd, se bild 1.

En nackdel med att använda VOX-funktionen är att den startar först när man pratar och man kan då missa första delen av anropet. Ett sätt att kringgå detta är att "tuta" upp repeatern med en 1 750 Hz ton som amatörerna använder eller att sända ett CCIR anrop. Man kan ju också sända anropssignalen två gånger.

Bilden visar vad som ingår i väskrepeatern. 2 st handapparater, 1 st kabel, 1 st duplexfilter, 1 st 12 V, 7 Ah blybatteri, 1 st batteriladdare 5 A, 2 st koaxkabler, 2 st mobiladapter för 12 V.

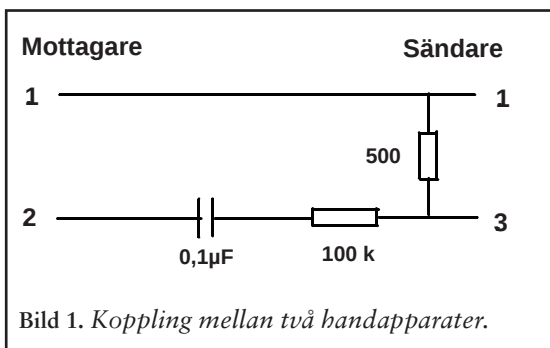
Används repeatern under långa pass bör man ordna en kylning av sändaren, då stationen blir varm. Används originalbatterier räcker de för en halv till en dag. Om man önskar längre drifttid kan man använda ett 12 V slutet blybatteri på till exempel 7 Ah som räcker i ett par dagar.

En större repeater bestående av två mobilstationer kan kopplas ihop på liknande sätt, men då behövs ett VOX-kort, då de flesta mobilstationer saknar VOX. Ett VOX-kort i byggsats kan köpas för drygt 100-lappen. □

Göran Spetz

FAKTA Koppling

1. Högtalare -, 2,5 mm stereostift, inre ring = jord
2. Högtalare +, 2,5 mm stereostift, tip
3. Mikrofon +, 3,5 mm stereostift, ring
1. Mikrofon -, 2,5 mm stereostift, inre ring = jord
4. PTT +, 3,5 mm inre ring
1. PTT -, 2,5 mm stereostift, inre ring = jord

FRG-start i Ängelholm

Ängelholms kommun har beslutat att starta en frivillig resursgrupp (FRG). FRO är med från start med ansvar för sambandet.

Nya lagar ställer förändrade krav på kommunerna. Att klara krishantering vid extraordinära händelser kan vara svårt med enbart egen personal.

– Civilförsvaret och en del frivilligorganisationer har uppvakttat kommunen med förslag och nu bildas FRG, säger Bosse Alväng, som varit aktiv från FRO:s sida.

Extraordinära händelser kan vara el- och teleavbrott, giftig last som sprids vid en tågurspärning, översvämningar, skogsbränder och större trafikolyckor.

Bosse Alväng och Johan Ahreman från FRO har genomgått första utbildningen på 40 timmar som Civilförsvarfsförbundet arrangerade.

Under utbildningen fick deltagarna lära sig hur kommunens tjänstemän arbetar och även lära känna den kommun man ska samarbeta med. Kontaktvägar till olika personer och funktioner måste vara upparbetade innan det händer något. Kursen innehöll även sjukvård.

– Föreläsningen om de psykosor som kan uppstå vid olyckor var intressant, säger Bosse. Till hösten ska vi lära oss om HLR (första hjälpen och hjärt-lungräddning) och att släcka bränder.

Andra aktörer i FRG är lottorna, bilkåren, räddningsvärn och civilförsvaret. Alla har sina specialinriktningar som gör dem användbara i en FRG. En grupp kommer att bestå av ca 30 personer med varierande uppgifter.

FRG ska kunna samverka med räddningstjänst och socialtjänst men även andra myndigheter.

FRG är nästan uteslutande en förstärkning för att avlasta eller utöka befintlig kommunpersonal i ett utsatt läge. När de ska kallas in kommer att fastställas efter fullgjord utbildning.

Den frivilliga resursgruppen ska vara klar att sättas igång till hösten. Alla som är intresserade och färdigutbildade skriver ett civilt, enskilt avtal. □ Lillemor Bohlin

Populärt att gå på kurs i väst

Vårens nya utbildningar har lockat många elever. Kursprogrammet har sträckt sig från grund till fördjupning med inriktning mot hemvärnet.

– Vi har kört grundkurs del 1 och 2 enligt den nya utformningen, Ra180/PCdart, Mgc1, alltså kryptoapparatur 302 med systemoperatörsdelen, säger utbildningsansvarige Kenneth Wassberg.

– I påskhelgen fick vi dessutom rycka in för att hålla en snabbkurs i Ra180 för 15 elever ur Västgöta-Dals insatskompani. Idag gick den sista utbildningen för våren.

Sista utbildningen var en fördjupningskurs i trådtjänst. Här fick eleverna göra räckviddsberäkningar, koppla växlar, fjärrbetjäningensenheter och se moderna plintsystem.

– Det har varit i princip fullt på alla kurserna. Jag har märkt att intresset för att gå nya utbildningar har ökat här i vårt område. Att hemvärnet har

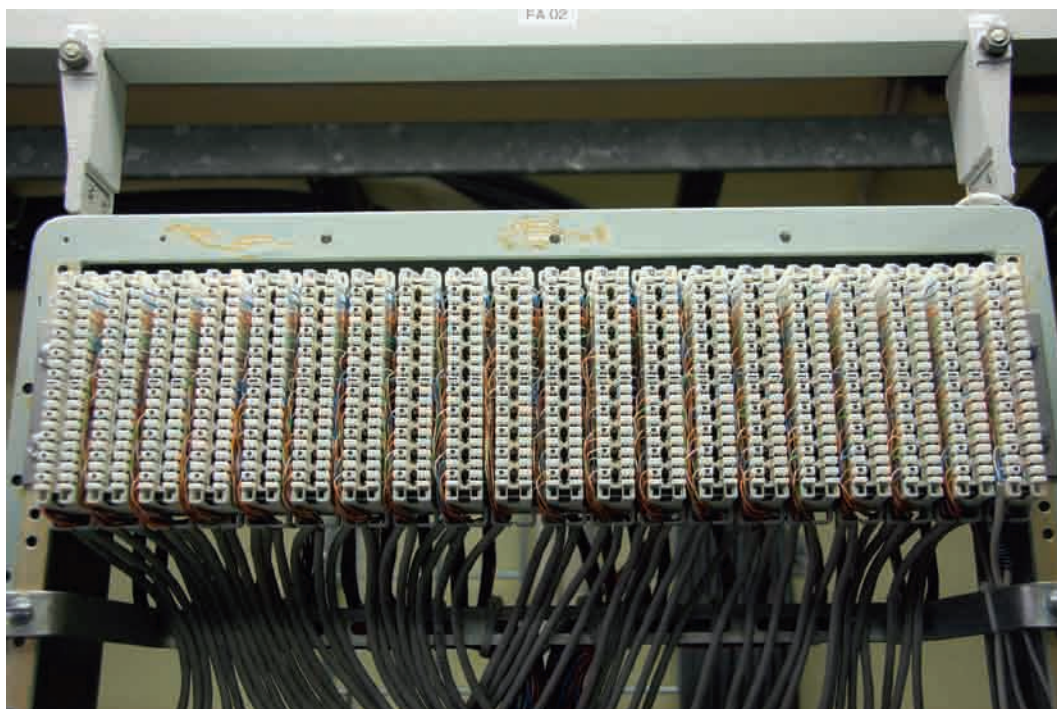
Göran Modh demonstrerar för (från höger) Tommy Andersson, Lars Henningsson, Anders Lindell, Gert Linderöth, Martin Pettersson och Lars-Erik Englund.

fått en hel del ny materiel kan vara en bidragande orsak till ökningen.

Schemat för hösten är redan klart

och Kenneth hoppas att intresset håller i sig.

*Text och foto:
Pekka Hakkarainen*

I stativ sitter plintarna i långa rader. Här gäller det att veta vem man jobbar åt och vem som har kopplat. Det finns olika sätt att numrera positionerna.

Redo att köra ut på nästa varv! Stundtals är det trångt i fållorna.

Enduro – alltid lika spännande

FRO skötte tävlingssambandet under FMCK Skövdes stora Endurotävling. I årets upplaga av 12-timmars deltog 79 lag och totalt 690 motorcyklar.

Tävlingen är mycket populär eftersom man startar i nattens mörker och sedan kör 12 timmar i sträck. I den tuffaste klassen kör en förare ensam de tolv timmarna.

I år körde den bästa åkaren 22 varv på den 25 km långa banan. Från FRO Skaraborg är Kjell-Åke Ström mycket engagerad i verksamheten.

– Jag har varit aktiv i FMCK och kört Enduro själv och vi har ett gott samarbete fortfarande. FMCK vet att FRO fixar det som behövs under tävlingen.

– Den här gången hade vi nio funktionärer ute på tre platser och två bemannade ledningsvagnen Tage, som stod i målområdet. Vi

hade koll på om det hände nåt ute och ifall nån bröt. Och vi har redan fått uppdraget till nästa år, avslutar Kjell-Åke.

*Text och foto:
Pekka Hakkarainen*

FOTNOT. Enduro (eng. endurance) betyder uthållighet och är den motorcykelsport som har flest utövare i Sverige. Körs på banor i svår terräng.

Kjell-Åke Ström hjälper en åkare som kört fast i leran med sin hoj.

Landet Runt

Tiomilasambandet i Finspång sköttes av FRO

Elva personer från FRO Norrköping och närliggande avdelningar hjälpte till med säkerhetssambandet i början av maj när orienteringstävlingen 10-mila arrangerades i Finspång.

Från lördag morgon till söndag eftermiddag bemannades tre platser. Deltagarna fick också några timmars kvällsutbildning på Rakel.

Terminalerna användes även för praktiska övningar och radiorek under helgen och det hela fungerade mycket bra i området.

Text: Fredrik Andersson

Foto: Håkan Augustsson

Några av FRO-operatörerna under 10-mila i Finspång. Från vänster Ronny, Christopher, Fredrik och Johan.

Terrängbilen kom väl till pass vid en av säkerhetskontrollerna.

Full fart På Malmöungdomarna

Ungdomarna i Malmö har som vanligt haft ett fullspäckt program under våren. Ett 20-tal FRO-ungdomar träffas en gång i veckan och aktiviteterna växlar mellan teori och praktik. Åttonde året med ungdomsverksamhet inleddes med att dela ut det nyinstittade vandringspriset, där Thomas Nordström tog den första inteckningen.

Thomas Norhström tillsammans med Anna-Lena Olsson med sitt pris. (Foto Lennart Bruhn)

Blodomloppet i Umeå

Gjorde reklam och fick nya sambandsuppdrag

FRO Västerbotten har köpt in tolv Puxingradioapparater för att användas till träning under klubbkvällarna eller vid sambandsuppdrag. Dessutom har flera medlemmar köpt sin egen Puxing.

Eftersom vi ville ha sambandsuppdrag skickade FRO Umeå mejl till föreningar som vi trodde skulle ha behov av oss för samband under tävlingar. I brevet beskrev vi vad vi har för uppdrag inom försvarsmakten och den civila sektorn samt beskrev vårt kunnande.

Detta resulterade att vi nu har kontakt med två föreningar som behöver oss vid tävlingar i Umeå.

Vårt första sambandsuppdrag blev Blodomloppet den 20 maj. Förberedelserna startade i mitten av mars. Genom att vi skapade en sambandspool förra året med FRO:are som var särskilt intresserade av att delta i sambandsuppdrag, fylldes listan av villiga signalister snabbt. Det blev tre möten till med Blodomloppets tävlingsledning innan allt var klart inför loppet.

Under tävlingskvällen var vi åtta som höll i sambandet då över 7000 startade i I20-skogen. Vår uppgift före start var

Lars Åberg rapporterar in de första tio löparna i varje klass till målområdet. (Foto Jens Häggblad)

att hjälpa till så två stora parkeringsytor inte blev fullproppade. Huvuduppgiften var att förvarna sekretariatet när de

fem första, men gärna de tio första, för herr/dam 5 km och 10 km sträckan. Två signalister stod tillsammans på en plats där Blodomloppet ville ha förvarningen.

På hela sträckan hade vi tre platser bemannade för att kunna förvarna. I målområdet, där vi placerat en person, hade vi satt upp en högantenn som var något modifierad i toppen med GP-antenn kopplat till en Yaesu FT-1802E 144Mhz 50w. Den åttonde personen hade den minst roliga uppgiften – han skulle bara meddela när de sista 10 km-löparna passerat.

Tävlingen gick igång och alla var på plats och vi fick äntligen börja jobbet. Själva förvarningen gick snabbt och helt plötslig var uppdraget över. Då var det bara att montera ned högantenn och ha en snabb utvärdering av vad som kan förbättras till nästa år. Under den kommande klubbkvällen gjorde vi däremot en grundligare utvärdering.

Sammanfattningsvis var det en rolig kväll med bra väder. Förhoppningsvis är vi där även nästa år!

Lars Åberg

Nytt lokalt samarbete mellan FFK och FRO

Under våren har Frivilliga Flygkåren och Frivilliga Radioorganisationen i Borås träffat ett samarbetsavtal gällande brandflyg.

Tidigare har brandflyget bemannats av två piloter från FFK. Nu finns möjligheten att låta en FRO-signalist vara med i luften istället för andrepiloten.

Denne har till uppgift att sköta sambandet mot räddningstjänsten och lokala enheter på marken.

För att få jobba som signalist under FFKs uppdragsflygning krävs medlemskap och utbildning i karttjänst och B-96 radio.

Ett tiotal FRO:are från Boråsavdel-

ningen har redan genomfört utbildningen.

Under sommaren kommer ytterligare utbildning och övningar att genomföras.

Pekka Hakkarainen

Markus Bodén, Räddningstjänsten, och Jörgen Forsberg, FRO, är kursledare under B-96 kursen. (Foto Lars Henningsson)

FRO:arna tittar på en tidig modell av katapultstol.

Flygets historia tema för studiebesök

FRO Skaraborg åkte till Aerozeum - ett upplevelsecentrum som beskriver flygets utveckling. Museet är byggt i den första atombombsäkra berghangaren i Sverige. Nästan 30 personer åkte ner i underjorden för att se, känna och lyssna på flygets historia och utveckling. Guiden berättade om kalla kriget, hotet som gjorde att man byggde en ny atombombssäker berganläggning på 50-talet.

Det är kyligt, bara 17 grader, här nere 30 meter under marken. Aerozeum har 22 000 kvadratmeter yta som öppnats för allmänheten.

Vi vandrar förbi utställningar, flygplan, helikoptrar och montrar där frivilliga håller på med restaurering av flygplan. Ett rum blir mer intressant när guiden säger att vi säkert kan mer om tekniken här. Då tar Knut Åmark över och berättar historier om hur det var att jobba med flygledning och vilka hjälpmedel som fanns.

– Nästa år hittar vi på ett nytt intressant resmål som på nåt sätt har anknytning till radio och teknik, säger Knut Åmark som arrangerade årets resa.

Text och foto: Pekka Hakkarainen

I en av många helikoptrar sitter Åsa och Jerry Särnqvist och fantiserar om hur det är att flyga.